

РЕШЕНИЕ

№ 5915

гр. София, 19.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ГО I-12 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и шести октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Кирил Ст. Петров

при участието на секретаря Ирина Ст. В.
като разглежда докладваното от Кирил Ст. Петров Гражданско дело № 20221100108800 по описа за 2022 година

Предмет на делото са предявените от ищците С. В. И., ЕГН *****, Л. В. М., ЕГН *****, Д. В. И., ЕГН *****, Н. В. И., ЕГН ***** и А. В. С., ЕГН ***** срещу ответното Сдружение „Н.Б.Б.А.З.“, ЕИК ****, искове с правно основание чл. 515, ал. 1, т. 1 КЗ относно осъждането на ответника да заплати на всеки един от ищците сумите от по 40 000 лв., ведно със законните лихви върху тях, считано от 05.05.2022 г. до окончателното изплащане на задълженията, представляващи обезщетения за претърпени от ищците неимуществени вреди вследствие смъртта на техния дядо Д.С.К., настъпила при пътно-транспортно произшествие от 20.08.2017 г., в гр. Кресна, на главен път Е-79, км. „400“ по вина на водача Н.Х.М. на лек автомобил марка и модел „Рено Сценик“, с гръцки рег. № КХО-****, чиято гражданска отговорност на водач на МПС е била застрахована от INTERAMERICAN PROPERTY & CASUALTY INS. CO., чийто кореспондент за щети на територията на Република България е „ДЗИ-О.З.“ ЕАД, ЕИК ****, пред което ищците са заявили претенциите си, но след изтичане на тримесечен срок оттогава не е постъпило плащане.

В законоустановения срок за отговор на исковата молба, такъв е постъпил от стрА. на ответника Сдружение „Н.Б.Б.А.З.“, ЕИК ****, което оспорва предявените искове. С отговора, ответното сдружение прави възражение за изтекла погасителна давност за предявяване на исковете. Оспорва исковете като неоснователни, тъй като ищците не са сред кръга лица, имащи правото на обезщетение, както и, че те не са живели в едно домакинство с пострадалия, че той ги е отгледал, че са били финансово зависими от него. Счита, че размерите на претендираните обезщетения са прекомерни, както и че те не се дължат, тъй като пострадалият с поведението си е допринесъл за настъпването на претендираните вреди. Ето защо, моли за отхвърляне на предявените искове.

Съдът, като съобрази доводите на страните и обсъди събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност, намира за установено от фактическа

и правна стра. следното:

Предявени са искове с правно основание *чл. 515, ал. 1, т. 1 КЗ*.

В тежест на ищите е да докажат, че между тях и Д.К. е била създадена трайна и дълбока емоционална връзка, че са претърпели от неговата смърт продължителни болки и страдания, че тези вреди са в причинно-следствена връзка с процесното пътно-транспортно произшествие от 20.08.2017 г., виновен за настъпването на което е бил водачът Н.Х.М., чиято гражданска отговорност е била застрахована от „Interamerican Property & Casualty INS.CO”, чийто кореспондент за щети на територията на Република България е „ДЗИ-О.З.“ ЕАД, както и че те са заявили претенциите си пред последното дружество, но то не е представило мотивиран отговор, съответно не е заплатило вредите.

За безспорно в отношенията между страните е обявено обстоятелството относно съществуването на застрахователно правоотношение по застраховка „Гражданска отговорност“ относно лек автомобил марка и модел „Рено Сценик“, с гръцки рег. № КХО-**** към датата на процесното ПТП със застраховател Interamerican Property & Casualty INS.CO”, чийто кореспондент за щети на територията на Република България е „ДЗИ-О.З.“ ЕАД.

Сдружение „Н.Б.Б.А.З.“, в качеството си на Компенсационен орган заплаща обезщетение на увредено лице, пребиваващо в Република България, когато застрахователят на виновния водач или неговият представител за уреждане на претенции в Република България не са дали мотивиран отговор по исканията, включени в претенцията, в тримесечен срок от датата, на която увреденото лице е предявило претенцията си за плащане пред застрахователя или представителя – чл. 515, ал. 1, т. 1 КЗ. В чл. 515, ал. 4 КЗ са посочени случаите, в които увредените лица не могат да предявяват претенции пред компенсационния орган – когато застрахователят е посочил представител в България, увредените лица са предявили претенцията си пред застрахователя или пред неговия представител и са получили мотивиран отговор от него в тримесечен срок от предявяване на претенцията. По делото не се установява втората кумулативно необходима предпоставка – мотивиран отговор в тримесечния срок, определен в закона за произнасяне.

Няма спор, че „ДЗИ-О.З.“ ЕАД е кореспондент за щети на територията на Република България на INTERAMERICAN PROPERTY & CASUALTY INS. CO. – което се установява и от служебна справка в сайта на НББАЗ. Ищите са предявили претенцията си пред кореспондента – молба с вх. № от 24.02.2022 г. /л. 27-29 от делото/ като няма твърдения и данни кореспондентът или застрахователят да са отговорили на ищите в срока, предвиден в КЗ. Ето защо, ищите са придобили право да сезират компенсаторния орган с претенциите си.

Ищите са предявили претенцията си и пред компенсаторния орган – с молба с вх. № от 05.05.2022 г., като по този начин са спазили разпоредбата на чл. 516, ал. 8 КЗ. Няма твърдения и данни ответникът да се е произнесъл по претенцията в срока по чл. 516, ал. 2 КЗ, поради което са налице предпоставките за ищите да предявяват претенцията си пред съда.

По делото има приложен съдебен акт – влязла в сила осъдителна присъда на ОС-Благоевград, постановена от наказателен съд, който е задължителен за гражданския съд, който разглежда последиците от деянието, относно това, дали е извършено, неговата противоправност и виновността на дееца – чл. 300 ГПК. Водачът на лекия автомобил при неговото управление е допуснал нарушение на правила за движение, посочени в акта на наказателния съд, поведението му осъществява деликтния състав по чл. 45 ЗЗД и е стА.л причина за настъпване на процесното произшествие.

Няма спор, че в резултат на ПТП е настъпила смъртта на пешеходеца Д.К., както и че ишците са внуци на починалия, видно от представените удостоверения за съпруг/а и родствени връзки изх. № 5375/20.08.2019 г. и изх. № 5374/20.08.2019 г.

Предвид изложеното, съдът намира, че от събраните доказателства се установяват всички елементи от фактическия състав на предявеното материално право, поради което на разглеждане подлежи въпросът за това дали ишците са материалноправно легитимирани да претендират вреди и претърпели ли са такива, респ. в какъв размер.

На основание чл. 52 ЗЗД обезщетението за неимуществени вреди се определя по справедливост. Понятието справедливост не е абстрактно понятие. При определяне на обезщетението за неимуществени вреди, съдът следва да прецени конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които определят паричния му еквивалент. С оглед задължителното тълкуване на нормата на чл. 52 ЗЗД, в т. 11 от ППВС 4/1968 г. понятието справедливост изисква преценка на редица конкретно съществуващи обективно обстоятелства, за да се определи конкретния размер на обезщетението. Тези конкретни обстоятелства включват начин на извършване на непозволеното увреждане, обстоятелствата, при които е извършено, възрастта на увредения, отношенията между пострадалия/починалия и претендиращите неимуществени вреди, както и конкретните обстоятелства за всеки конкретен случай, действителното съдържание на съществувалите между пострадалия/починалия и претендиращия обезщетение житейски отношения.

С Тълкувателно решение № 1/21.06.2018 г. по тълк. дело № 1/2016 г. на ОСНГТК на ВКС се изостави досегашната практика на ограничаване на кръга на лицата с право на обезщетение за неимуществени вреди, в случай на смърт на близък. С него обаче **не** се даде неограничена възможност за присъждане на обезщетения за неимуществени вреди винаги и на всички близки на починалия, които страдат от смъртта му. Тълкувателно решение № 1/21.06.2018 г. по тълк. дело № 1/2016 г. на ОСГТНК на ВКС е прието с цел синхронизиране на националното законодателство с правото на ЕС, както и с практиката на Съда на ЕС и на Съда по правата на човека, признаваща право на обезщетения за неимуществени вреди в полза на по-широк от определения с Постановления № 4/1961 г., № 5/1969 г. и № 2/1984 г. на Пленума на ВС кръг от правоимащи при условие, че тези лица действително са претърпели вреди от чуждо противоправно поведение.

Мотивите към Тълкувателното решение разкриват ясно идеята, че следва да се признае **по изключение** активна легитимация на други лица, извън най-близките (по

смисъла на двете постановления на Пленума на ВС от 1961 г. и 1969 г.), за получаване на обезщетение за неимуществени вреди, когато поради конкретни житейски ситуации и обстоятелства те са създали с починалия **особено близка духовна и емоционална връзка, отличаваща се** по съдържание от традиционно съществуващите връзки между баби/дядовци и внуци, и интензитетът и продължителността на търпените от тях болки и страдания по повод загубата на близкия човек **надвишават** тези, които е нормално да се понесат в случай на смърт на баба/дядо и внук. Житейските ситуации и обстоятелства, придаващи на определена родствена връзка характеристиката на изключителна, не могат да бъдат изброени изчерпателно, но като примерни ситуации за възникване на такава връзка могат да се посочат продължителното отглеждане и възпитание на внук от баба/дядо по причина на заболяване, смърт, дезинтересиране от детето или работа на родителите в чужбина /решение № 92 от 17.11.2020 г. по т. д. № 1275/2019 г. на II т. о. на ВКС, решение № 372 от 14.01.2019 г. по т. д. № 1199/2015 г. на II т. о. на ВКС/, трайно полагане на грижи за бабата/дядото от внука вместо от неговите родители. Независимо от спецификата на отношенията, присъждането на обезщетение в полза на баба/дядо или внук е обусловено от провеждането на пълно и главно доказване на критериите, възприети в Тълкувателното решение по тълк. д. № 1/2016 г. на ОСНГТК на ВКС – наличие на **особено близка духовна и емоционална връзка с починалия**, обосноваваща основание да се направи изключение от правилото за определяне кръга на правоимащите съобразно Постановления № 4/1961 г. и № 5/1969 г. на Пленума на ВС, и проявление на неимуществени вреди в правната сфера на претендиращия обезщетение, чийто интензитет и продължителност надхвърлят нормално присъщите за отношенията между баби/дядовци и внуци морални болки и страдания.

Съобразявайки разясненията на цитираното Тълкувателно решение и данните по делото, съдът намира, че по производството не се установява при условията на пълно и главно доказване, че между ишците и дядо им е съществувала особено силна връзка, отличаваща се по съдържание от традиционно съществуващите връзки между дядо и внук и че поради това ишците са понесли морални болки и страдания, по-интензивни и продължителни от нормалните за тези отношения. За да стигне до този извод, съдът взе предвид, както писмените доказателства, така и гласните такива. От разпита на свидетеля Л. И.С. се установява, че и петте ишци са живеели заедно с майка си Ф., като за тяхното отглеждане е помагал баща ѝ – Д., тъй като техният собствен баща В. често е отсъствал и не се е отнасял добре към тях. В същото време свидетелката е категорична, че Д.К. не е живеел в едно домакинство с тях, а трайно е живеел в друго населено място и само от време на време им е идвал на гости. Установява се, че и петте ишци са страдали при научаване на вестта за настъпилата смърт на дядо им.

Настоящият състав намира, че от събраните по делото доказателства не може да се направи извод за изключителност в близостта между ишците и починалия по смисъла на цитираното ТР на ОСНГТК на ВКС, а сочат на нормална духовна и емоционална близост между внуци и дядо, характеризираща се с обичайната привързаност между дядо и внуци. Не са доказани конкретни житейски обстоятелства, стали причина за създаване на особена

духовна и емоционална близост между тях по смисъла на цитираното ТР. От свидетелските показания не се установяват отношения между починалия и неговите внуци, различаващи се по съдържание от традиционните за българското общество отношения между дядо и внуци. Между ишците и починалия им дядо е имало добри отношения, но следва да се съобрази обстоятелството, че за петте ищци се е грижила най-вече тяхната майка, а дядо им в нито един момент не е живял в едно домакинство с тях, нито пък в едно населено място и срещите им са били по-скоро спорадични, като дядото е помагал на своята дъщеря и нейните деца, когато е имал такава възможност. Обстоятелството, че Д.К. се е виждал за внуците си, помагал им е, действително илюстрира положителната емоционална връзка, обич и привързаност, но не и отношения, заместващи отношенията на ишците с най-близките от тесния семеен кръг – родители, съпруг, деца. При положение, че майката на ишците е жива, установено е по делото, че тя основно е полагала грижи за тяхното отглеждане и възпитание, докато са били деца, не може да се приеме, че дядо им е бил най-близкият им човек, нито да се приеме, че ишците са нямали други близки, които да се грижат за тях, да ги подкрепят. Този извод не отрича наличието на страдание от загубата, което безспорно съществува у всеки любящ дядо си внук, но то не покрива критериите, дадени по задължителен начин в *ТР № 1/2018 г. по т. д. № 1/2016 г. на ОСНГТК на ВКС*.

Свидетелските показания са ограничени единствено до една нормална и традиционна привързаност и не установяват обстоятелства, от които да би се установила изключителност на връзката, каквато би била напр. ситуацията при доказА. дезинтересираност и на двамата родители на ишците от отглеждането и възпитанието им или напр. обитаването на общо домакинство. Не се установява понасянето на морални болки и страдания, надхвърлящи болките и страданията, които всеки човек би изпитал при смъртта на негови баба или дядо. Предвид привързаността, която ишците са изпитвали към дядо си, несъмнено са изживели тежко неговата внезапна и преждевременна смърт и са понесли морални болки и страдания по повод на загубата му. Преживеният стрес и тъгата от загубата на техния дядо са нормално присъщи за сходни на установените по делото близки отношения между дядо и внуците му. Такава близост в отношенията между баби/дядовци и внуци е нещо нормално за българската традиция, тъй като обикновено бабите и дядовците оказват активна помощ /понякога почти ежедневна/ за отглеждането на своите внуци. В резултат на това, напълно естествено между тях се създават отношения на близост, топлина, привързаност и уважение, намиращи най-различни проявления, каквито в случая са честите посещения на живеещия далеч /в гр. Петрич/ дядо при ишците в гр. София по няколко пъти в месеца, за да ги види и да им помогне. В обобщение, доказаното съдържание на отношенията между ишците и техният дядо насочват към духовна и емоционална връзка, присъща за бабите/дядовците и техните внуци, израснали и възпитани в традиционно българско семейство, която не би могла да се квалифицира като „трайна и дълбока емоционална връзка“ и като „особено близка връзка“, каквато се има предвид в т. 1 от на ОСНГТК на ВКС.

Ето защо и доколкото в случая не се установява С. И., Л. М., Д. И., Н. И. и А. С. да са създали особено близка духовна и емоционална връзка, отличаваща се по съдържание от

традиционно съществуващите връзки между баби/дядовци и внуци, и интензитетът и продължителността на търпените от тях болки и страдания по повод загубата на близкия човек да надвишават тези, които е нормално да се понасят в случай на смърт на прародител, то и отговорността на Сдружение „Н.Б.Б.А.З.“ в случая не може да бъде ангажирана..

С оглед изложеното съдът намира, че предявените иски за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди, причинени от смъртта на дядото на ищите, загинал при ПТП, са неоснователни и като такива следва да бъдат отхвърлени.

По разноските:

С оглед изхода на спора, ищите нямат право на разноски, такива се полагат единствено на ответника, който е сторил разноски съгласно приложения списък на л. 121 от делото в общ размер на 11 100 лв. за депозит за САТЕ, държавна такса за издаване на два броя съдебни удостоверения и адвокатско възнаграждение, доказателства за направата на които се съдържат по делото. Ответникът има право на разноски за адвокатско възнаграждение спрямо всеки един от субективно предявените иски. Размерите на претендираните адвокатски възнаграждения са съобразени с Наредбата за минималните адвокатски възнаграждение в редакцията й към датата на направата на разноските. Доколкото по делото са поведени три открити съдебни заседания, то ответникът има право на заплатено адвокатско възнаграждение за третото о. с. з. по реда на чл. 7, ал. 9 Наредбата. Доказва се и направата на разходи за депозит за САТЕ и такса за 2 бр. съдебни удостоверения. От общия размер на доказаните разноски 11 100 лв., всеки от ищите ще се осъди да заплати на ответника по 1/5 или **по 2 220 лв.** – разноски по делото, на основание чл. 78, ал. 3 ГПК.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявените от С. В. И., ЕГН *****, Л. В. М., ЕГН *****, Д. В. И., ЕГН *****, Н. В. И., ЕГН ***** и А. В. С., ЕГН *****, със съдебен адрес в гр. София, бул. **** **срещу** "Н.Б.Б.А.З." Сдружение, ЕИК ****, с адрес в гр. София, ул. ****, иски с правно основание чл. 515, ал. 1, т. 1 КЗ за осъждане на ответника да заплати на всеки един от ищите сумите от по 40 000 лв., ведно със законните лихви, считано от 05.05.2022 г. до окончателното плащане, представляващи обезщетения за претърпени от всяка от тях неимуществени вреди вследствие смъртта на техния дядо Д.С.К., настъпила при пътно-транспортно произшествие от 20.08.2017 г., в гр. Кресна, на главен път Е-79, км. „400“, по вина на водача Н.Х.М. на лек автомобил марка и модел „Рено Сценик“, с гръцки рег. № КХО-****, чиято гражданска отговорност на водач на МПС е била застрахована от INTERAMERICAN PROPERTY & CASUALTY INS. CO., чийто кореспондент за щети на територията на Република България е „ДЗИ-О.З.“ ЕАД.

ОСЪЖДА С. В. И., ЕГН *****, Л. В. М., ЕГН *****, Д. В. И., ЕГН *****, Н. В. И., ЕГН ***** и А. В. С., ЕГН *****, всички със съдебен

адрес в гр. София, бул. *****, да заплатят на "Н.Б.Б.А.З." Сдружение, ЕИК *****, с адрес в гр. София, ул. *****, **всяка от тях** разноси за настоящото производство в размер **на по 2 220 лв.** на основание чл. 78, ал. 3 ГПК.

Решението може да се обжалва в двуседмичен срок от съобщението до страните пред Софийски апелативен съд с въззивна жалба.

Съдия при Софийски градски съд: _____